

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Publii Terentii Comoediae sex

Terentius Afer, Publius

Francofordiae ad Oderam, 1606

Argvmentvm eivsdem in eadem

[urn:nbn:de:bsz:31-139622](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-139622)

IN ANDRIAM.

In tranquillum peruenit. Hæc prima acta est
 ludis Megalensibus M. Fuluio ædile, & M.
 Glabrione, Q. Minutio Valerio Curulibus.
 Egerunt L. Attilius Latinus Prænestinus, &
 L. Ambuius Turpio. Modos fecit Flaccus
 Claudij filius, tibijs paribus, dextris & fini-
 stris; & est tota Græca edita. M. Marcello &
 Sulpitio Coss. Pronunciataq; est Andria Te-
 rentij, ob incognitum adhuc nomen Poetæ,
 & minoris apud populum autoritatis ac me-
 riti. Diuerbijs authenticis lepide distincta est:
 & successu spectata prospero, hortamento
 Poetæ fuit ad alias conscribendas. Initium
 aut προαἰώνιον πρόσωπον, id est, aduentitiam
 personam recipit Sosij propter enolendam
 argumenti obscuritatem. Persona autem
 Protatica ea intelligitur, quæ semel inducta
 in principio fabulæ, in nullis deinceps fabule
 partibus adhibetur. Adnotandum sanè puel-
 larum liberalium nullam orationem in pro-
 scenio induci in Comœdia palliata, præter
 inuocationem Iunonis Lucinæ, & quæ ipsa
 quoq; post scenam fieri solet.

ARGVMENTVM, EIVS.
 dem in eadem.

CHremes Atticus, pater Pafsibulæ &
 Philumenæ, cum ex his duabus le pas-
 sibilam perdidisse falso crederet reli-
 quam Athenis, nec visam postea multo tem-
 pore,

pore, tanquam vnicam sibi putabat Philumenam, quam Charinus adolescens Atheniensis adamabat vnicè, & sibi petebat vxorem. Sed pater eam Pamphilo cuidam Simonis filio vltro desponderat, qui Pamphilus contra sororem Chrysidis, ac peregrinam tum creditam, Pafsibulam supra dictam, alteram Chremetis filiam sub nomine Glycerij latentè sic amauit, vt ex ea filium suscepisset, inficio patre. Qua re intellecta commotus Simon pater Pamphili, dum per falsas nuptias tentat animum Pamphili, multis dolis a Dauo ipse deluditur seruo, periculoq; Charini & Pamphili motus error in fabula, vique ad eum finem ductus est, dum Athenas veniens Andrius quidam Crito rem aperiat, & nodum fabulae soluat, per quem agnita Pafsibula recipitur à parentibus, & traditur Pamphilo amanti Philumena verè Charino despondetur, & traditur exoptanti.

Perpecto argumento, scite debemus, hanc esse virtutem Poeticam, vt à nouissimis argumenti rebus incipiens, initium fabulae & originem narratiuè reddat spectatoribus: autoremq; præsentè sibi exhibeat, vbi finis est fabulae. Hunc enim ordinem & circulum Poeticæ artis vel virtutis non modo secuti sunt Tragici, Comiciq; autores, sed Homerus etiam & Virgilius tenuerunt. Diuisionem actuum in latinis fabulis internoscere, difficile est: causam iam dudum demonstrauimus.

mus. Vnde autem, aut quo modo quamuis ægrè, tamen intelligi, distinguq; possint, est operæ precium dicere. Principio dicendum est, nullam personam egressam quinques, vltra exire posse: sed illa re plerunq; decipimur, quod personam cum tacuerit, egressam falsò putamus, quæ nihilominus in profcenio tacens loquendi tempus expectat. Est igitur attentè animaduertendū, vbi, & quando scena vacua sit ab omnibus personis, vt in ea chorus vel tibicen audiri possit: quod cum viderimus, ibi actum esse finitum debemus agnoscere, Confundit sepè lectorem id, quod persona in superiori scena desinens, & in proxima incipiens loqui, non intelligitur ingressa: quod ipsum experientes statim diiudicant de rerum ac temporum quantitate. Potest enim fieri, vt sit ingressa & egressa, quam prauè credimus de profcenio non recessisse. Possè autem quinto rgre personam, & non necesse esse dicimus, vt appareat vltra exire non posse. In Tragedia & parcius exire, & solere pariter, & licere.

Primus actus in Andria narrationem Simonis apud Sossiam continet argumenti, quod populus hac occasione perdiscit, mox querelam apud se Dani de Domino, & eiusdem cum domino verba: & rursus eiusdem serui deliberationem quid rerum gerat.

Secundi actus hæc sunt, Charini verba primo cum Byrrhia seruo, & post cum ipso

ARGVMENT. IN ANDRIA.

Pamphilo de nuptijs: Pamphili sermo cum patre dolo consentientis in nuptias, Byrthiæ verba, Dauī callida oratio aduersum senem. Tertio actu hæc attribuuntur: Myfidis cum obstetrice colloquium, Dauo ac Simone audientibus; partus Glycerij suspectus seni, & Dauī apud eum fraudulenta sermocinatio, Simonis verba cum Chremete de nuptijs, Dauī perturbatio ac Pamphili. Quartum actum per hæc intelligimus: Primo Charini verba sunt indignantis, velut fidem sibi non seruata[m] à Pamphilo, tum Myfidis verba apud Pamphilum, eiusdemq[ue] questus: Dauī administratio doli aduersus Chremetem. In quinto actu Simonis & Chremetis propriè iurgium disputatio, tum detectio fallaciarum Dauī, tum indignatio patris aduersus filium, tum Critonis interuentus, & per eum cognitio rebus in tranquillum res acta, ducentibus vxores, quas concupiuerant, Pamphilo & Charino. Illud non commouere nos debet, quod in horum actuum distinctione videntur de proscenio nõ discessisse personæ quædam: sed tenere debemus, ideo Terentium viciniam mentionem fecisse in principio, vt modico receptu & adesse & abesse personam intelligamus, nihil ergo secus factum est ab antiquis, qui ad hunc modum Terentianas fabulas diuiserunt.

PHI-

PHILIPP

N
lingua
cipi re
cum prima
qui nec pro
Terentio hab
perducent
namus. Et
tioiam etia
namando re
que Comæ
Comæ dia
fit. Atq[ue]
posuit. C
Comæ dia
ram & cal
velut ad m
rebus suum
am locum e
res eo dilig
lis potere
sunt legend
tus cognos
eō impert
Comæ dia
est. Nō u
i. d. carmi
in comitijs
nec enim v
poua as a